اخبار کوتاه

راه‌اندازی سامانه ملی پیام‌رسان بخش کشاورزی در سال ۹۹

رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی از آغاز به کار سامانه ملی پیام‌رسان بخش کشاورزی خبر داد و گفت: با رقم محدودیت‌های مالی این سامانه، احتمالاً نمونه اول آن در سه ماهه اول سال ۹۹ آغاز به کار خواهد کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، کاظم خاوازی در نشست خبری به سامانه ملی پیام رسان بخش کشاورزی اشاره کرد و گفت: بخش زیادی از کارهای سامانه ملی پیام رسان بخش کشاورزی انجام شده است و قرار است به زودی در اختیار کشاورزان قرار بگیرد و اطلاعات مختص به این بخش را در اختیار آنها قرار دهد. وی ادامه داد: پیش‌بینی می‌کردیم تا پایان سال ۹۸ این سامانه راه‌اندازی شود اما به دلیل محدودیت مالی این اتفاق نیفتاد، ولی اگر محدودیت منابع مالی رفع شود در سه ماهه اول سال ۹۹ ورژن اول این سامانه راه‌اندازی خواهد شد که اطلاعاتی نظیر سطح زیر کشت و محصولات کاشته شده را به کشاورزان خواهد داد.

یک کارشناس مدعی شد
وجود یک جریان پرقدرت در بازار مسکن

یک کارشناس حوزه مسکن با بیان این که رونق کاذب در بازار مسکن توسط یک جریان پرقدرت القاء می‌شود گفت: اگر یک بسته جامع مالیاتی برای خانه‌های خالی و عایدی سرمایه تنظیم شود قیمت مسکن پایین می‌آید.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، آقشین پروین‌پور اظهار کرد: به نظرم بازار مسکن وارد رونق نشده است. آماری که از فروشندگان معاملات در دو ماه اخیر ارایه می‌شود هیجان کاذبی است که از طرف عده‌ای به بازار مسکن القاء می‌شود. یک عده به شکل هماهنگ، جوی را مطابق توان خود ایجاد می‌کنند و حتی خرید و فروش‌هایی بین خودشان انجام می‌دهند تا نشان دهند معاملات رونق گرفته است. خرید و فروش‌ها از نوع سوداگرانه است و سال‌های متمادی این وضعیت وجود داشته و ادامه دارد.

وی افزود: ورود به دوره رونق، یک علت اقتصادی جدی نیاز دارد در حالی که در هیچ یک از شاخص‌های کلان اقتصاد ایران اتفاق خاصی نیفتاده است. حتی فکر نمی‌کنم قیمت‌ها بالا رفته باشد. در حال حاضر مالکان حاضرند از قیمت‌های قبلی پایین بیایند؛ زیرا توانی در بین متقاضیان واقعی وجود ندارد.

این کارشناس بازار مسکن با بیان این که سوداگری در بخش مسکن باید حذف شود گفت: حیات خیلی قیمتی به معنای شکست بازار مسکن است. به دلیل وجود جریان‌های پرقدرت و سوداگر در بخش مسکن، قیمت‌ها طی سالیان متمادی از حد طبیعی بالا رفته و سرمایه‌ها در این بخش قفل شده است.

پروین‌پور راهکار کنترل قیمت‌ها در بخش مسکن را وضع مالیات دانست و افزود: باید یک بسته جامع مالیاتی شامل مالیات بر خانه‌های خالی، عایدی سرمایه املاک مورد و بیشتر، معاملات مکرر و مالیات املاک لوکس طراحی شود تا مسکن از حالت سرمایه‌ای به حالت مصرفی تغییر کند. اگر این اتفاق بیفتد حباب قیمتی از بین می‌رود و شاهد رونق منطقی در بخش مسکن خواهیم بود.

وی درباره بیش‌بینی قیمت مسکن در سال ۱۳۹۹ گفت: اگر یک مجلس مردمی، قوی و کارآمد سر کار بیاید می‌تواند موضوع طراحی بسته‌های مالیاتی را جدی بگیرد. مسکن از این وضعیت بیرون می‌آید. اما اگر این اتفاق نیفتد همین وضعیت قعلی ادامه می‌یابد و رکود سنگین‌تر می‌شود.

به گفته پروین‌پور، رکودی که در حال حاضر در بخش مسکن دیده می‌شود از تقدیر سنگین است که فقط یک اتفاق اقتصادی بسیار بزرگ مثل بهمن تقدیرش ۹۷ می‌تواند این بخش را وارد رونق کند.

به گزارش ایسنا، در دی‌ماه ۱۳۹۸ مطابق اعلام بانک مرکزی، متوسط قیمت مسکن در شهر تهران ۱۴ میلیون و ۸۱۰ هزار تومان در هر متر مربع بود که نسبت به ماه قبل ۲.۱ درصد و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۴۰.۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این ماه هم‌چنین تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران به ۱۰ هزار و ۷۰۰ واحد مسکونی رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۱۲ و ۵۹ درصد افزایش داشت.

قابل توجه صاحبان مشاغل
قوانین مالیاتی را رعایت کنید، جایزه خوش حسابی بگیرید

قانون گذار در قانون مالیات‌ها برای تشویق آن دسته از صاحبان مشاغل که با رعایت قوانین به تحقق درآمدهای مالیاتی کمک کنند، تسهیلات و امتیازاتی هم‌چون معافیت‌های مالیاتی (در صورت تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر)، جایزه خوش‌حسابی معادل ۵ درصد اصل مالیات و جایزه یک درصدی به منظور پرداخت مالیات عملکرد در نظر گرفته است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، قانون گذار برای تشویق آن دسته از فعالان اقتصادی که با رعایت قوانین و مقررات به تحقق درآمدهای مالیاتی کمک کنند، تسهیلات و امتیازات خاصی را پیش‌بینی کرده که شامل میزان معافیت صاحبان مشاغل، جایزه خوش حسابی و جایزه یک درصدی می‌شود.

گفتنی است که درآمد سالانه مشمول مالیات صاحبان مشاغل که اظهارنامه مالیاتی خود را طبق مقررات در موعد مقرر تسلیم کردند؛ تا میزان معافیت موضوع ماده ۸۴ قانون مالیات‌ها از پرداخت مالیات معاف و مازاد آن به نرخ‌های مذکور در ماده ۱۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم مشمول مالیات خواهد بود.

همچنین، شرط تسلیم اظهارنامه برای معافیت فوق نسبت به عملکرد سال ۱۳۸۷ به بعد است. ضمناً در مورد مشارکت‌های مدنی اعم از اختیاری و قهری حداکثر از دو معافیت استفاده خواهند کرد و مبلغ معافیت به طور مساوی بین آنان تقسیم و باقی مانده سهم هر یک جداگانه مشمول مالیات خواهد بود.

علاوه بر این، شرکت‌هایی که با هم رابطه زوجیت دارند فقط از یک معافیت برخوردار می‌شوند و در صورت قوت یکی از شرکا قوات وی به عنوان قائم مقام قانونی مالیاتی سهم متوفی در مشارکت به شرح فوق استفاده کرده و این معافیت به طور مساوی بین آنان تقسیم و از درآمد سهم هر کدام کسر خواهد شد.

رئیس سازمان خصوصی‌سازی:
علت واریز سود سهام عدالت در اسفند

رئیس سازمان خصوصی‌سازی گفت: در دوره مدیریت قبلی، سود سهام عدالت آذر به حساب مشمولین واریز می‌شد اما شرکت‌های سهام عدالت تا اسفند برای واریز سود مهلت دارند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، علیرضا صالح در درباره سود سهام عدالت، اظهار کرد: سهام عدالت به میزان ۴۶ هزار میلیارد تومان برای ۴۹ میلیون و ۲۲۶ هزار و ۱۹۳ مشمول است که پس از جمع آوری سود از ۴۹ شرکت سرمایه پذیر، به تناسب ارزش برگه‌های سهام به حساب مشمولین مبلغی به عنوان سود واریز می‌شود.

رئیس سازمان خصوصی سازی گفت: مشمولین باید توجه داشته باشند که در صورت اعلام شماره شبای بانکی، سود سهام عدالت را دریافت می‌کنند. وی در مورد اینکه چرا خلاف دوره مدیریت قبلی، سود سهام عدالت به جای آذر در اسفند واریز خواهد شد، افزود: شرکت‌های سهام عدالت، شرکت‌های بورسی هستند و طبق قانون بورس، از زمانی که سود تقسیم می‌شود ۸ ماه فرصت دارند تا سود را واریز کنند. صالح ادامه داد: مجمع صمد شرکت‌ها ۳۱ تیر ماه برگزار می‌شود و با توجه به ۸ ماه فرصتی که دارند، آخرین فرصتشان برای واریز سود اسفند ماه می‌شود. وی تصریح کرد: وقتی شرکت‌هایی توانند تا اسفند ماه سود دهند، چرا باید در ماه آذر سود را تنها به بخشی از مردم بپردازیم و زمان واریز سود باقی مشمولین را به سال بعد موکول بکنیم؟ معاون وزیر اقتصاد یادآور شد: به هر حال ما منتظر می‌مانیم تا تقریباً فرصت شرکت‌ها برای واریز سود به اتمام برسد و پس از تحقق کامل ارقام، سود سهام عدالت را از سوم اسفند ماه به حساب مشمولین واریز می‌کنیم.

آگهی مزایده (نوبت اول)
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز در نظر دارد اجاره چند باب مغازه تجاری و چند فضای آموزشی (کلاس) مازاد مربوط به آموزش و پرورش نواحی کرج را براساس قانون معاملات دولتی و از طریق مزایده عمومی به اشخاص حقوقی و حقیقی واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان می توانند جهت اطلاع از نحوه و شرایط مزایده از روز چهارشنبه ۱۳۹۸/۱۱/۱۶ به سامانه الکترونیکی (سامانه ستاد) www.setadiran.ir مراجعه نمایند. ۷۶۱۴۲۴ م/الف
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز

همتی خبر داد؛

تامین اعتبار بیش از ۶۰۰ میلیارد ریالی واحدهای تولیدی

رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به اجرای طرح گام اظهار کرد: پیش‌بینی می‌شود ۵۰ هزار میلیارد تومان در مرحله‌ی اول از این طریق برای واحدهای تولیدی تامین اعتبار کنیم و امروز بیش از ۶۰۰ میلیارد ریال در این راستا تامین صورت گرفته است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، عبدالناصر همتی در مراسم آغاز عملیات اجرایی طرح (گام گواهی اعتبار مولد) که با حضور روسای کل بانک‌های ملی، ملت، تجارت و صادرات، معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی، معاون نظارت بانک مرکزی و جمعی دیگر از فعالین این حوزه برگزار شد، با اشاره به عنوان رونق ملی که برای سال جاری انتخاب شده بود، اظهار کرد: علی‌رغم فشار حداکثری دشمنان برای ایجاد رکود و تورم در اقتصاد کشور اقدامات تولید کنندگان و سیستم بانکی که تلاش کردند تقدینگی متناسب را تامین کنند در نهایت منجر به موفقیت شد.

وی با بیان این که سیستم بانکی در ابتدای سال تاکنون بیش از ۹۵۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات در اختیار بخش‌های مختلف اقتصادی قرار داده است، اظهار کرد: از این میزان نزدیک به ۶۰ درصد برای سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی و خدماتی اختصاص داده شده و از این سرمایه در گردش ۸۰ درصد به بخش صنعت تخفیف داده شده است.

رئیس کل بانک مرکزی در ادامه با اشاره به آغاز عملیات طرح گام اظهار کرد: هدف ما از اجرای طرح گام این است که بتوانیم نقدینگی مورد نیاز تولید را بدون نیاز به افزایش نقدینگی در سطح جامعه تامین کنیم.

همتی ادامه داد: چهار بانک ملت، ملی، تجارت و صادرات آماده اجرای این طرح هستند و بانک‌های دیگر نیز اعلام آمادگی کرده و در صف قرار دارند البته این بانک‌ها در زمینه‌ی ال سی، داخلی و ریالی فعال بودند و این ابزار جدید به عنوان یک ابزار بازارمحور به تولید کشور رونق بیشتر خواهد داد.

رئیس کل بانک مرکزی با بیان این که شورای پول و اعتبار مصوب کرده است که از طریق گام ۵۰ هزار میلیارد تومان در مرحله‌ی اول تامین اعتبار شود، ادامه داد: امروز بالغ بر ۶۰۰ میلیارد ریال تامین اعتبار صورت می‌گیرد که این میزان در روزهای آینده رشد خواهد داشت.

همتی با تاکید بر این که تامین مالی از طریق گام صورت می‌گیرد، افزاید: بانک‌ها پشت تامین مالی بنگاه‌هایی که به صورت زنجیره‌ای تولید با یکدیگر ارتباط دارند هستند و از این طریق یکی از مهم‌ترین مشکلات واحدهای تولیدی رفع خواهد شد.

وی ادامه داد: برنامه ما این است که ۶۵ درصد منابع را در اختیار واحدهای کوچک و متوسط قرار بدهیم.

رئیس کل بانک مرکزی در مورد این که کدام بانک‌ها می‌توانند در این طرح مشارکت داشته باشند، توضیح داد: بانک مرکزی تنها به بانک‌هایی اجازه می‌دهد که بدانند می‌توانند از این طرح حمایت کنند، زیرا اگر برای مثال بعد از ۹ ماه مشکلی پیش آمد باید بتواند تامین مالی انجام دهد.

همتی در ادامه با اشاره به ماده ۶۲ قانون رفع موانع تولید، اظهار کرد: این قانون به بانک مرکزی و به ستاد تسهیل استان‌ها اختیاراتی داده است. جمع‌بندی متاگرانی که در ستاد تسهیل داشتیم این شد که براساس قانون ستاد تسهیل استان‌ها مجازند. اگر بانکی توافقی که بین تولید کنندگان و بانک‌ها صورت گرفته است را قبول نکرد، می‌تواند به هیات خبرگان که منصوب رئیس کل بانک مرکزی است مراجعه کنند و نظر آنها قطع‌الخطاب خواهد بود.

تقی نژاد خبر داد؛

پیوستن پنج روستای البرز به شبکه گاز کشور

مدیرعامل شرکت گاز استان البرز اعلام کرد که همزمان با ایام الله دهه مبارک فجر پنج روستای تابعه این استان به شبکه گاز سراسری پیوستند.

به گزارش پیام آشنا، حسین تقی نژاد گفت: عملیات گازرسانی به این پنج روستا شامل قوزلو، حسن آباد، سپیدلران، اسکول دره و گل دره از ابتدای سال جاری آغاز شد و اکنون تکمیل شده است.

وی با اشاره به اعتبار این پروژه ها، خاطرنشان کرد: ۶۷ میلیارد ریال برای پروژه قوزلو و حسن آباد در شهرستان اشتهارد ۳۱ میلیارد ریال برای پروژه سپیدلران و اسکول دره در شهرستان ساوجبلاغ و هشت میلیارد ریال برای پروژه گل دره در شهرستان نظرآباد هزینه شده است.

به گفته وی، با بهره مندی پنج روستای فوق با ۱۶۰ خانوار جمعیت، درصد بهره مندی گاز طبیعی خانوار روستایی در استان البرز از ۸۴ درصد به ۸۴.۵ درصد رسیده است.

مدیرعامل شرکت گاز استان البرز همچنین در خصوص کلنگ زنی فاز دوم خط انتقال بوئین زهرا-کرج گفت: این خط انتقال به طول ۶۴ کیلومتر با اعتباری بالغ بر سه هزار میلیارد ریال در ۲ فاز یک و ۲ است که فاز نخست به طول ۴۱ کیلومتر از بوئین زهرا تا نجم آباد و فاز دوم به طول ۲۳ کیلومتر از نجم آباد تا چهارباغ البرز امتداد دارد که در فاز اول پیمانکار انتخاب، مسیریاری پروژه انجام و ۴۰ کیلومتر لوله پوشش شده و در زمان حاضر، در مرحله حمل به محل پروژه و شروع جوشکاری و عملیات نصب لوله است. برای فاز دوم این پروژه نیز پیمانکار انتخاب شده و در حال آماده سازی مسیر پروژه هستیم ، شروع پروژه مذکور در فاز اول ۱۸ اردیبهشت ماه سال جاری بوده و بهره برداری از این پروژه آخر سال ۱۳۹۹ خواهد بود.

تقی نژاد، دستاورد این پروژه را تامین انرژی پاک و برقراری جریان پایدار گاز با افق ۵۰ ساله استان البرز در سه بخش صنعت خدمات و کشاورزی دانست و افزود: همچنین امکان گازرسانی به شهرک های بزرگ صنعتی اشتهارد، نجم آباد و ساوجبلاغ، گازرسانی به شهرک های بزرگ گلخانه ای برنامه ریزی شده، گازرسانی به روستاها و توسعه صنعت و رونق تولید فراهم خواهد شد.

وی اظهار کرد: به لطف خداوند متعال و تلاش کارکنان این شرکت، بار دیگر شاهد دستاوردهای جدید و تحقق آرمان های انقلاب اسلامی ایران و تحول در شهرها و روستاهای محروم خواهیم بود.

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی البرز خبر داد؛

افزایش نرخ مشارکت اقتصادی در البرز

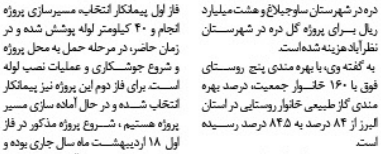

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان البرز اعلام کرد که نرخ مشارکت اقتصادی در این استان یا سه درصد افزایش نسبت به پارسال به ۴۵.۶ درصد رسیده است.

به گزارش پیام آشنا، حسین فلاح نژاد در مراسم گرامیداشت دهه مبارک فجر ویژه جامعه کارو تلاش استان البرز افزود: طبق بررسی ها میزان مشارکت اقتصادی در پائیز سال گذشته البرز ۴۲.۶ درصد بود که در پائیز امسال سه درصد افزایش یافت.

وی ادامه داد: همگام با سایر اقشار کشور در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری و سیاست های دولت تدبیر و امید تلاش می کنیم، امروز وضعیت اقتصادی البرز رو به رشد است و مولفه های اقتصادی در سال ۹۸ نشان می دهد تلاش ها به ثمر نشسته است.

مدیر کل تعاون ، کار و رفاه اجتماعی البرز گفت: در سال جاری برای اولین بار در استان البرز تعداد بیمه شدگان اجباری بر اساس آنچه سازمان تامین اجتماعی اعلام کرده از مرز ۳۰۰ هزار نفر گذشته و نرخ بیکاری ۱۶ درصد پاییز پارسال به ۱۳ درصد کاهش یافته است.

وی اظهار کرد: نکته حائز اهمیت، همدلی هماهنگی بین مسئولان دولتی و تشکل های دولتی و کارگری و کارفرمایی استان البرز است و در استان مسئولان کارگری علاوه بر نقش استثنی نقش های ملی دارند.

فلاح نژاد افزود: جوازه بسیج کارگری همراه با اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان البرز تلاش می کند تا سیاست های دولت را در حد توان به پیش ببرد.

وی بیان داشت : کارگران در روزهای سخت پیروزی انقلاب نقش ممتاز و حائز اهمیت داشتند و در زمان جنگ و سازندگی نقش آنها یی بدیل بود، امروز در زمان تحریم این نقش پررنگ و حائز اهمیت است.دشمن جنگ اقتصادی را آغاز کرده و کارگران در شرایط سخت جنگ اقتصادی مبارزه می کنند؛ بر اساس فرمایشات رهبر انقلاب، راه مبارزه با جنگ اقتصادی، اقتصاد مقاومتی است. آنچه حائز اهمیت است پررنگ شدن تولید داخلی است که کارگران نقش یی بدیل دارند.

مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید خبر داد؛

حمایت از بازاریابی و فروش تولیدات زنان

مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید توسعه و تقویت کسب و کارهای خرد و کوچک با اولویت مناطق روستایی و محروم و حمایت از طرح‌های کارآفرینی را در اولویت حمایتهای صندوق عنوان کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، اصغر نوراله زاده درباره اولویتهای صندوق برای ایجاد اشتغال و حمایت از کسب و کارها، اظهار کرد: هنگامی که سیاست‌های صندوق کارآفرینی بررسی شد، متوجه حلقه مفقوده‌ای شدیم که باید مدنظر قرار می‌گرفت و آن حمایت از کسب و کارهایی بود که نظام تامین مالی ما پاسخگوی آن نیست

حمایت از کسب و کارهای نوپا و نیازمند تامین مالی

وی افزود: گروه اول کسب و کارهای نوپا هستند که برای رسیدن به رشد باید از آنها حمایت کرد و گروه دوم یکسری افراد هستند که به دلیل اینکه نظام اعتبارسنجی رسمی امکان سنجش آنها را ندارد نمی‌توانند بررسی شوند؛ مثل افرادی که در خانه کار می‌کنند و باید تجهیزاتی را در منزل به کار گیرند ولی منابع مالی ندارند و کسی هم از آنها حمایت نمی‌کند.

نوراله زاده ادامه داد: در این راستا برنامه‌هایی را طراحی کردیم و توسعه و تقویت کسب و کارهای خرد و کوچک با اولویت مناطق روستایی و محروم و همچنین حمایت از طرح‌های کارآفرینی برای رفع دغدغه‌های شغلی جوانان از جمله مواردی بود که صندوق کارآفرینی امید دنبال کرد.

رویکرد صندوق تسهیل گری در کنار دادن وام است

مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید تصریح کرد: با بررسی این دو موضوع قرار شد که رویکرد صندوق تغییر کند و به سمت کسب و کارهای خرد و کوچک برود و فقط دادن وام مطرح نباشد بلکه حمایتهای لازم و کار تخصصی در این حوزه هم انجام گیرد. وی توجه به مساله بازار را از دیگر رویکردهای صندوق کارآفرینی امید نام برد و گفت: وقتی تولید شکل می‌گیرد باید بازار آن را بپذیرد لذا در کنار منابع مالی که اختصاص می‌دهیم معتقدیم نباید صرفاً وام دهنده باشیم بلکه تسهیل گری هم کنیم چون معتقدیم که صندوق باید یک ارتباط دو سویه میان وام گیرندگان و خودش برقرار کند و با این شیوه سعی کردیم از کسب و کارهای خرد حمایت کنیم

فراهم کردن بستر بازاریابی و فروش محصولات تولیدی

نوراله زاده زنان سرپرست خانوار را از دیگر اولویتهای مورد حمایت صندوق عنوان کرد و گفت: به دلیل آنکه زنان سرپرست خانوار عمدتا کسانی هستند که گردش مالی و جواز کسب ندارند و بانکها به آنها وام نمی‌دهند یکی از اولویتهای خود را حمایت از زنان سرپرست خانوار قرار دادیم و در این راستا به شبکه سازی پرداختیم تا این دسته افراد را ساماندهی کنیم.

مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید حمایت از تولید و بسته‌بندی و بازاریابی محصولات تولیدی و عرضه و فروش تولیدات زنان سرپرست خانوار یکی از اقداماتی بوده که صندوق کارآفرینی امید در چند سال اخیر در دستور کار داشته است.

به گزارش ایسنا، در حالی که بازاریابی و نبود بازار فروش محصولات یکی از چالش‌های مهمی روی زنان به شمار می‌رود، صندوق کارآفرینی امید از کسب و کارهای خرد و کوچک و حضور بانوان در تمام مشاغلی که استعداد و توانایی راه‌اندازی آن را داشته باشند، حمایت می‌کند.

یادداشت

مقدمه‌مغلول خصوصی‌سازی

چندی پیش در حوزه عمومی بحثی درباره اولویت میان آزادسازی و خصوصی‌سازی در گرفت. طرفداران اولویت خصوصی‌سازی هرچند اهمیت آزادسازی را نفی نکرده و خود را به آن متعهد می‌دانستند، اما در شرایط کنونی کشور، تحقق آزادسازی را ممکن و در دسترس نمی‌دیدند. در عوض خصوصی‌سازی را رویه‌ای، هرچند کج‌دارومریز اما به‌مرحال در جریان و نیازمند حمایت می‌دانستند.

ایشان معتقد بودند که روند آزادسازی، منافع گروه‌های ذی‌نفع بزرگی را به‌خطر انداخته و از این رو با مقاومت‌های متعددی روبه‌رو است و به کندی پیش خواهد رفت. همچنین امید داشتند که پیشرفت خصوصی‌سازی، معادلات قدرت را طوری تغییر دهد که در نهایت مسیر آزادسازی نیز هموارتر شود.

در نقطه مقابل، طرفداران اولویت آزادسازی تاکید داشتند که آنچه در ایران با عنوان واگذاری بنگاه‌ها اتفاق افتاده نسبتی با لیبرالیزه کردن اقتصاد دولتی ندارد و به گواه مطالعات مفصل انجام‌شده، عمدتا مصداق خصولتی‌سازی و توزیع دارایی ملی میان نهادهای متصل و حکومتی بوده است. مضافاً این رویه از مسیری غیرشفاف انجام شده و قساد‌آور بوده است. از نظر تئوری در رویه لیبرالیزه کردن، واگذاری بنگاه مرحله آخر اصلاحات است و مراحل قبلی اهمیت و اولویت به‌مراتب بیشتری دارند. قدم نخست لیبرالیزه کردن که همان اصلاح ساختاری و خاصله‌های دولتی در بازار است، نتایج مستقیم و محسوسی به‌دنبال دارد که همه مردم از موهبات آن بهره‌مند خواهند شد و درنتیجه بخش خصوصی رقابتی نیز شکل خواهد گرفت. اما اجرای معکوس این رویه، یعنی آغاز اصلاحات از واگذاری بنگاه‌ها، جز بدنام کردن و به حاشیه بردن اصلاحات قابدمای نداشته و اتفاقاً تنها گروه‌های ذی‌نفع با منافع متمرکز را قربه‌تر کرده است. در شرایطی که دولت همه‌جایه و حاکمیتی در بازار دخالت دارد، اصولاً بخش خصوصی نمی‌تواند شکل بگیرد یا رشد کند. بنابراین حتی در صورت واگذاری سالم، بنگاه‌ها اگر آزادسازی تحقق پیدا نکند خصوصی‌سازی بلامولوح است.

در این بین مخالفان اقتصاد بازار هم فرصت را مغتنم شمرده و تلاش کردند تا از آب گل‌آلود ماهی بگیرند. ایشان بحث راجع به اولویت خصوصی‌سازی یا آزادسازی را نشان‌دهنده تشتت آرا در میان طرفداران اقتصاد بازار دانسته و مزیده دانستند که شکست سیاست‌های خصوصی‌سازی باعث شده برجسته‌ترین چهره‌های آزادی‌خواه در ایران راهنشان را کج و لیبرالیزه کردن اقتصاد اعلام برائت کنند. البته عمدای هم از طرفداران اقتصاد بازار خرده گرفته‌اند که کمبود منابع نظری و کم‌کاری استادان آزادی‌خواه باعث شکل‌گیری این رویه غلط و اجرای برحاشیه خصوصی‌سازی شده است. هر دو گروه پاسخشان را با مطالعه تاریخ درخواهند یافت. من در اینجا به ذکر دو نمونه اکتفا خواهم کرد اما مثال‌ها فراوان هستند.

در سال‌های نخست دهه ۷۰ شمسی پیشنهاد دکتر محمد طبیبیان این بود که ابتدا دارایی‌های مورد خصوصی‌سازی، ارزیابی و شناسایی شود. سپس Title یا ادعای مالکیت به‌صورت مساوی و به‌صورت کوپن (یا با عنوان دیگری) بین مردم تقسیم شود. سپس برای این اوراق بازاری تهیه شود. هر کسی که می‌خواهد دارایی‌های دولت را خریداری کند، در یک بازار رقابتی برای خرید آن از معادل کوپن مزبور خرج کند. این شیوه در برخی کشورهای اروپای مرکزی بعد از سقوط کمونیسم استفاده شد. مقایسه کنید این روش را با آنچه اجرا شد و تا امروز شاهد اجرای آن هستیم.

در سال ۱۳۷۳، دکتر موسی غنی‌نژاد در میزگردی که در شماره ۱۶ نشریه ایران قردا منتشر شد، گفتند: «اولین قدم دراین راستا این است که دولت عرصه رقابت را آزاد بگذارد و به اصطلاح خودمان دست از سر مردم بردارد؛ یعنی برایشان تعیین تکلیف نکند. این نوع خصوصی‌سازی امروزی که انجام می‌دهد، یعنی دولت برای خصوصی فکر کردن مردم هم تعیین تکلیف نکند. اینکه این اموال ملی را که در دست دولت است چوب حراج بزنند، خصوصی‌سازی نیست. اینکه چگونه می‌توان بعطور بهینه از کارخانه‌هایی که دست دولت است استفاده کرد بحث دیگری است که قابل انجام است. ولی راه استفاده بهینه از آنها حراج آنها نیست.»

ملاحظه می‌کنید که از خشت‌نخست، مواضع اقتصاددانان آزادی‌خواه صحیح و علمی و منطبق با تجربیات بقیه جاهای دنیا گذاشته شده است؛ چنان که قرمایش هردو بزرگوار تا همین امروز صائب است. اگر امروز از من بپرسید که قدم اول چیست، همان پاسخ آقای غنی‌نژاد را برای شما نقل خواهم کرد. و اگر بپرسید رویه کنونی خصوصی‌سازی را چطور باید اصلاح کرد، بهترین پاسخ کماکان روش آقای طبیبیان است. البته به قهم من هردو بزرگوار درباره تقدم و تاخر رویه آزادسازی اقتصاد هم‌عقیده هستند و نقل نظر آقای دکتر طبیبیان در اینجا به معنای تایید اولویت خصوصی‌سازی به آزادسازی نیست. صرفاً خواستم که نمونه‌ای از نحوه خصوصی‌سازی صحیح و شفاف را نیز ذکر کرده باشم.

اما در کشور ما واگذاری‌هایی توجه به این توصیه‌ها انجام شد. قدم اول هیچوقت برداشته نشد. قانون کشور هیچوقت به‌درستی اصلاح نشد. دارایی‌ها هیچوقت بین مردم تقسیم نشد و دخالت‌های دولت نه‌تنها کاهش پیدا نکرد بلکه افزایش یافت. اینکه در عوض چه شد هنوز بعطور کامل برای ما مشخص نیست؛ چراکه بخش عمده‌ای از این رویه پشت درهای بسته اتفاق افتاد. آنچه می‌دانیم این است که در نتیجه بسیاری از واحدها ورافی شدند و صنایع بزرگ‌تر مانند کفش ملی و شرکت ارج و ایران خودرو و غیره از رونق افتادند. لطف انتصابات سیاسی مسیر تنزل طی کردند. آنچه امروز گریبان مردم را گرفته تعهدات آشکار و پنهان ایجاد شرکت‌های دولتی است که چون سرطان در حال رشد است. آنچه می‌بینیم تنها نوک کوه یخ است و اگر امروز سیاست‌گذاران دست از لجبازی برندارند، شکاف قزاینده میان دخل و خرج دولت همه ما را در خود خواهد بلعید.

باری، نظر نگارنده این است که در شرایط کنونی کشور، مناقاتی بین تلاش برای آزادسازی به مثابه اولویت و تلاش برای اصلاح رویه غلط و ناشفاف خصوصی‌سازی وجود ندارد البته که آزادسازی و اصلاحات ساختاری برای خروج دولت از دخالت‌های اقتصادی گسیخته در بازار بر واگذاری شرکت‌های دولتی باقیمانده ارجح است. اما احتمالاً افراد متفاوتی اجرایی و تحصص انجام هرکدام را دارند و نیک آن است که هرکدام از ما در هر حوزه‌ای که می‌توانیم در جهت پیشبرد آزادی و اصلاح رویه‌های کنونی بکوشیم. امروز آزادی اقتصادی نخستین و مهم‌ترین مطالبه است. دلالت آزادی اقتصادی این است که چرخ نوآوری و سرمایه‌گذاری و اشتغال و تولید و پس‌انداز و مصرف، با همکاری مردم به واسطه یک شبکه بی‌مرکز از واحدهای خودگردان بچرخد، به‌استصواب و مداخله کارگزاران دولت. آنچه سیاست گذاران ایرانی در درکش دچار مشکل بوده‌اند این است که با برنامه‌نویسی صرف و بالا پایین کردن ارقام خیالی درباره رشد تولید، تاخالص داخلی، پیشرفت اقتصادی حاصل نمی‌شود. پیشرفت اقتصادی هدف نیست. نتیجه است. مقصد نیست. پیامد است. این آزادی اقتصادی است که هدف و مقصد است؛ پیشرفت نتیجه و پیامد آزادی اقتصادی است.

در حوزه خصوصی‌سازی نیز قبل از هرکاری لازم است کلیه دستگاه‌های مربوطه مجبور به شفافیت شوند. آنچه از این جهت که متولیان پس از چندین سال و چندصد پروژه ثابت کرده‌اند، تلاش برای شفافیت بیشتر را در دستور کار ندارد و جز به اجبار حاضر نیستند انمپای خمتگزاری را رعایت کنند. قدم بعدی آن است که جلوی ایجاد تعهدات قزاینده آتی گرفته شود. اینکه می‌خواهیم شرکتی را واگذار کنیم یا نه، امر ثانویه است. آنچه اهمیت دارد این است که شرکت‌های دولتی نتوانند بیش از این از جیب مردم خرج بترانند. و تعهد ایجاد کنند. در صورت توقف ایجاد بدهی ضمنی و تعهدات آتی، تامین منابع و حل وقصل مشکلات کنونی این بخش قابل انجام خواهد بود.

محمدهاشین جیلان